

3.1. NEO-KLASİK DÖNEMİ İNGİLİZ ŞİİRİ

Sıla ŞENLEN GÜVENÇ¹

Giriş

1660-1798 yıllarını kapsayan İngiliz Neo-Klasik Çağı, Restorasyon (1660-1700), Augustan (1700-1745) ve Johnson (1745-1798) dönemlerinden oluşmaktadır. ‘Restorasyon’ Dönemi, İngiltere’de yeniden monarşinin kurulması, iadesini veya ‘restorasyon’unu ifade etmektedir. Bu bağlamda, öncesinde İngiltere’de gerçekleşen iç savaşta Kral I. Charles tahtan düşürülmüş ve yerine Cumhuriyetçi Puritan lider Oliver Cromwell geçmiştir. Ölümünde, dokuz aylık çok kısa bir süre oğlu Richard Cromwell yerini alsa da, Charles sürgün olduğu topraklardan kurulan bir heyet tarafından çağrılır ve Kral II. Charles olarak tahta çıkar. Bu sefer, meşru bir veliahttı bulunmayan kralın ardından kimin tahta çıkacağı konusu -Protestan İngiltere’ye Katolik II. James mi yoksa Charles’ın gayrimeşru oğlu Monmouth Dükü mü- kutuplaşmaya yol açar. Sonuç olarak kardeşi Kral II. James 1685 yılında tahta çıkar. Ancak, 1688 Devriminin gerçekleşmesiyle, yönetim 1689 yılında Protestan III. William ve II. Mary’e ve ardından Kraliçe Anne (1702-1714), I. George (1714-27), II. George (1727-60) ve III. George’a (1760-1820) geçmiştir.

‘Neo-Klasisizm’ (Yeni-Klasisizm), Antik Yunan ve Antik Roma dönemine ait tarzların yeniden canlanmasıyla ortaya çıkan bir akımdır. Bu dönemde üretilen şiirlere bakıldığında, Antik Yunan ve Antik Roma dönemi yazarlarından ilham alındığı, o dönem düşünürlerine ve eserlerine gönderme yapıldığı, stillerinin taklit edildiği ve bu doğrultuda, akıl ve ölçünün,

---

¹ Prof. Dr., Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı AD., ssenlen@yahoo.com, ORCID No: 0000-0002-4707-6024

ortaya çıktığı söz konusu dönemde, akıl ve ölçünün, hiciv ve nüktenin hâkim olduğu, öğretici, üst düzey bir dil ve stil kullanılan eserler ortaya çıkmıştır. Öte yandan, stil ve konu itibarıyla, çeşit açısından oldukça zengin bir dönem olduğu görülmektedir. Burada ele alınan John Milton'un *Paradise Lost* (*Kayıp Cennet*) insanoğlunun Cennetten kovuluşunu elan bir epik (destan) şiir, John Dryden'in "Absalom and Achitophel" ("Abşalom ve Ahitofel" Kral II. Charles'dan sonra kimin (Katolik II. James mi yoksa Charles'ın gayrimeşru oğlu Monmouth Dükü'mü) tahta çıkacağı konusunda Kralcılarını destekleyen, alegori şeklinde yazılmış bir şiir hiciv ve yazarlar ile eleştirmenlerin yazarken/eleştirirken uyması gereken kurallar ve uzak durmaları gereken yanlışlar veya önyargılara odaklanan Alexander Pope'un "An Essay on Criticism" ("Eleştiri Üzerine bir Deneme" başlıklı şiirlerine yer verilmiştir.

Kaynaklar

- Aytür, Ünal. "Bazı Hiciv Türleri Üzerine". *Batı Dil ve Edebiyatları Araştırma Dergisi* 1.3 (1968):135-149. Basım.
- Collins, John Churton (ed.). *The Satires of Dryden*. Londra: Macmillan, 1946. Basım.
- Dryden, John. "Absalom and Architopel, Part I", "Absalom and Architopel, Part II", "The Medal", "MacFleknoc". *The Satires of Dryden*. Londra: Macmillan, 1946. Basım.
- . "A Discourse Concerning the Original and Progress of Satire". Haz. Jack Lynch. Web. 12 Haziran 2023.
- . "Essay of Dramatic Poesy". *The Works of John Dryden Cilt 2*. New York: George Dearborn, 1836. Basım.
- *Poems*. London: J.M. Dent & Sons. 1934. Basım.
- Milton; John. *Paradise Lost. The Norton Anthology of English Literature Vol I*. W.W.Norton & Co., New York; Londra, 1962; 1993. 1411-1540. Basım.
- Pope, Alexander. *Bukleye Tecavüz*. Çev. Nazmi Ağıl. İstanbul: YKY Yayınları, 2006. Basım.
- . *Collected Poems, Epistles and Satires*. Everyman's Library 76. Londra: J.M. Dent & Sons, 1924; 1939. Basım.
- . "An Essay on Criticism". *The Norton Anthology of English Literature Vol I*. W.W.Norton & Co., New York; Londra, 1962; 1993. 2217-2231. Basım.
- . *The Rape of the Lock, With the Epistle to Dr. Arbuthnot*. Charleston: Press, 2013. Basım.
- Rawson, Claude (ed.). *English Satire and the Satiric Tradition*. Oxford: Basil Blackwell, 1984. Basım.
- Şenlen Güvenç, Sıla. *Chapter 38: "Goddess humane, reach then, and freely taste."*:Satan's Temptation of Eve through Rhetoric in Milton's *Paradise Lost, Book IX*". *IDEA: Studies in English*. UK: Cambridge Scholars Pub., 2011. 434-445. Basım.
- . "Aydınlanma Çağı İngiliz Tiyatrosu ve Sansür: Henry Fielding'in 'Başbakan' Walpole'u Hicveden Tiyatro Eserleri ve '1737 Sahne Lisans Kanunu". *Batı Dilleri ve Edebiyatlarında Aydınlanma*. Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları, 2014. 519-530. Basım.
- . *İngiliz Edebiyatında Siyasi Hiciv*. Ankara: Akademisyen Kitabevi, 2022. Basım.
- Sutherland, James. *English Satire*. Cambridge: Cambridge UP, 1962. Basım.